Message from the Legislative Council.

Mr. SPEAKER.—I report to the House that a message has been received from the Legislative Council that the Mysore Forest Bill 1963, as passed by the Legislative Assembly, during the current year and transmitted to the Legislative Council, has been passed by the Legislative Council without any amendment.

MYSORE PRISONS BILL, 1962.

Motion to Consider—Debate continued.

Mr. SPEAKER.—Now, we pass on to the Prisons Bill. Before I call upon anybody, I think, yesterday the last member who participated in the Debate was Srimathi Nagaratnamma Hiremath. We have got $3\frac{1}{2}$ hours, out of which we have spent everything except $1\frac{1}{2}$ hours. There are a large number of amendments. We will have to extend the time and I will extend it at the proper time, by half-an-hour. Now, whoever the Whips are, they must know the time at their disposal and send the names of members accordingly; There is no use simply writing the names of members and sending them to me without keeping in view the time at their disposal. Now, Sri D. Parameswarappa may speak.

Sri D. PARAMESHWARAPPA (Honnali).—Sir, I have yet to go through half the portion of the Bill; I may be permitted to speak a little later.

Mr. SPEAKER.—Under the rules, if a member does not avail of the opportunity, he will lose his chance. Any way I am not following that rule very strictly. But this must be avoided.

Sri SANJEEVANATH AIKALA (Suratkal).—Mr. Speaker Sir, I welcome this measure as it seeks to have a uniform law for the entire State. But, I regret that the provisions of this Bill have not gone far enough to reform the jails. Sir, I had the proud privilege of undergoing imprisonment not only in the British but even under the Congress regime and the Mysore Mahàràja's regime for a term of nearly 22 months, not as a criminal prisoner but as a political prisoner. I had the privilege of visiting a jail some days back as a visitor. So, I can speak with some authority. Sir, what is wanted in this Bill is a philosophy for prisons and prisoners. Yesterday Sri Muckannappa touched about that philosophy.

Mr. SPEAKER.—Does the member agree with his philosophy?

Sri SANJEEVANATH AIKALA.—I may not agree with him but the philosophy that is required is, jail must not be a place of punishment, it must be a place for reformation and connection. We send persons there not only to resume punishment but also to correct them. They must repent for their acts and the treatment in the jail to them must be

(SRI SANJEEVANATH AIKALA)

such as to correct him and make a reformed person and on his release he must be able to be socially rehabilitated. Inherently, every man and woman is born as good. But, by force of circumstances, they become good or bad. In the jail, the prisoner must be made to become a good citizen. When I scan through the various provisions of this measure, I do not find any such thing. Sir, in other states there is what is known as 'open jails'. It is in existence in Andhra, Madras and Bombay. Now it is extended to Kerala also. I thought that such a provision would be found in this Bill also. But, unfortunately, no such thing is found here.

Sir, the jail should help a man to lead a useful life and a life of decency and it should be a place where he should come in contact with men of exemplary character. Because the prisoners in the jail come in contact with the jail authorities and if the authorities are not honest and of good behaviour and if they do not possess exemplary character, naturally it will have direct repercussions on the prisoners and it will have a telling effect on the conduct of the prisoners.

Hence in the appointment of jail authorities a good deal of care should be exercised so that the right type of people, with the right frame of mind are chosen. On them depends the success of jail administration. They must be men of sound character and exemplary behaviour. After all, trust be gets trust and if the jail staff are able to win the confidence of the prisoners, then the jail affairs would run smoothly.

Many of our leaders of today were in jails under the British yoke and they know well the conditions in the jail. It is my regret that despite this experience, we have not improved the jails to great extent, even under the Congress Raj. I will throw out a few suggestions which if implemented would go a long way in making our jails better places for the prisoners.

There are various classifications of jails and of the prisoners. There are criminals, convicts, condemned prisoners and then there are juvenile offenders. Each category of prisoner requires different kind of treatment. The Jail Act should lay down specific provisions in the matter of treatment of the prisoners and a duty must be imposed on the authorities to treat the prisoners in a manner as would befit a human being and which would make them good citizens on release.

I have visited the Central Jail an year ago and again a few days before. With all sincerity and with due sense of propriety, I must say a few good words on the administration of the Central Jail. A number of good measures have been taken up and they are trying their best to improve the conditions of life, in the matter of food and accommodation and in the matter of imparting training in crafts. Efforts are being made to discipline the prisoners.

The prisoners are taught disciplined habits so that they would be as disciplined as the factory workers. I saw them producing goods much

better than the ordinary workers in the factory. Some of the prisoners were producing 170 to 180 yards of cloth in the power looms. They also manufacture carpets, rattan cane products within 3 or 4 hours. I was also glad to find that the provision of food rations and other amenities were much better than what we ourselves had under the British Raj. I am glad that there is a laison officer whose job is to find occupations suitable to the discharged prisoners. A sense of commpetition has developed among the prisoners so much so they vie with each other in producing more. These are things which should be extended to all prisons. I have not visited the other jails and I do not know the conditions prevailing there. My only regret is that the Minister has not thought of Open Jails as do exist in other States. I am happy the prisoners had a sports meet last year and I hope it would be repeated every year. It will have a telling effect upon the prisoners. I also wish that prisoners who have served a major portion of their imprisonment are allowed, with certain restrictions, to work in nearby factories and earn some money. Now prisoners are allowed on parole and therefore this sort of thing should not be difficult to manage.

I did not see cells for solitary confinement during my visit but such cells are provided for persons committing jail offences and for condemned prisoners, that is prisoners condemened to death. In this connection I remember an incident. When I was sent to the Vellore Jail I was put in a solitary case which was next to condemed cells. One fine morning, the warder came to pick a person who was to be hanged that day. The warder came to open my cell by mistake. I was dumbfounded and was gasping for breath. I did not know what to say, Fortunately, the jailor rushed in and saw the mistake and rectified it in good time.

Hence solitaray cells should be separated from condemned cells. (*Laughter*)

SRI M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—What a loss it would have been to South Kanara (*more laughter*).

SRI SANJEEVANATHA AIKALA.—Finally, I suggest that the weekly holidays now given to prisoners should also be extended to prisoners committing jail offences. It is good to know that the prisoners are allowed to earn a samall wage. I wish that some of the Hon. Members visit the jail and know the conditions first-hand. They could also suggest measures for improvement.

2 P.M.

† ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿ (ಗುಲ್ಬರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಿಸನ್ಸ್ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ಈ ಪ್ರಿಸನ್ಸ್ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಪ್ರಿಸನ್ನುಗಳು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಸುಧಾರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿರುವ ಬಂದಿಖಾನೆಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಿದರು; ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ನಾನು ಈಗ ತಾನೇ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದವನು ನನ್ನ ಅನುಭವ

(ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಮೋಷಿ)

ವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಅನ್ಯಾಯ, ಅತ್ಯಾಚಾರ ನೋಡಿದರೆ, ಜೈಲು ಸುಧಾರಣಾಯಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜೈಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿಬಿಡುವುದು ಮೇಲು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೇ ಬೇರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದೇ ಬೇರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಗತಿ, ಘಟನೆಗಳು, ನಿಮ್ಮ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ; ಶಿಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿ.

ಜೈಲಿನೊಳಗೆ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಂಚರಂಗಿ ಜನರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಪಾದಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಪಂಚರಂಗಿ ಜನರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ? ಪೋಲೀಸಿನವರೇ ! ಪಂಚರಂಗಿ ಜನರು ಹೇಗಾಗುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ. 16-17-18 ವರ್ಷದ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರು, ತಂದೆ ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದಂಥ ಅನಾಥರು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ, ಅಂಥವರನ್ನು ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಪೋಲೀಸಿನವರು ಇಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಇಷ್ಟು ಕನವಿಕ್ಷನ್ ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿಭಂದನೆ ಇದೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಬೀದಿ ಬಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈದು ಮಾಡಿ, ಸುಳ್ಳು ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಿ, ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋರ್ಟಿನವರು, ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹಾಜರು ಮಾಡಿದ ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ಮೇಲೆ ಆ 'ಅಪರಾಧಿ'ಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅವರು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದನಂತರ ಈ ಜನಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಲಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಸರಿ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನಗಳು ಆದರೆ, ಹಿಂದೆ ಕನ್‌ವಿಕ್ಷನ್ ಇರುವವರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಿರಬೇಕೆಂಬ, ಸಂದೇಹದ ಮೇಲೆ, ಅವರನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರು ಖೈದು ಮಾಡಿ, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೀಳು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳ ಪರವಾಗಿವಾದಿಸಲು ಲಾಯರುಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹೊರಿಸಿದ ಅಪಾದನೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ, ಪುನಃ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ 2-3 ಸಾರಿ ಸೆರೆಮನೆವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದನಂತರ, ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿರಪರಾಧಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಪಂಚರಂಗಿ ಎಂಬ ಒಂದು 'ಲೇಬಲ್'' ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ; ಇದು ಅವರ ದುರ್ದೈವ. ಕೋರ್ಟಿನವರು ತಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ 4-6 ತಿಂಗಳು ಪ್ರತಿಸಲ ಸಜಾ ಹಾಕುವುದೂ ಸಜಾ ಮುಗಿದು ಹೊರಬಂದನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗದೆ ಇರುವುದು, ಅವರನ್ನು ಗುಮಾನಿ ಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಪುನಃ ಬಂಧಿಸಿ ಕೇಸು ಹಾಕುವುದು, ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಈ ಬಡಜನ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆಹುತಿಯಾಗಿ, ಈ ರೀತಿ ''ಪಂಚರಂಗಿ''ಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪಂಚರಂಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ತರಪೇತಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ನಾಗರೀಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಸರಕಾರದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಿಧಿ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರತಿಸಲ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದವನು, ತಿರುಗ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತರಲು ಯಾವ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಸರಕಾರ ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಖೈದಿಗಳು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕಾರ್ಪೆಂಟರಿ, ಜಂಖಾನ ನೇಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದಾಗ್ಯೂ, ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸಿರುವ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ, ಜೀವನ ನಡೆಸಲು, ನೀವು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದನಂತರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಪಂಚರಂಗಿ ಹೇಗಾಗುತ್ತಾರೆ ? ಜೈಲಿನೊಳಗೂ ಅವರನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ವಾತಾವರಣವಿರಬೇಕು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಜೈಲಿಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆಮನೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದರೆಂದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಒಳಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ, ಈ ತರಹದಲ್ಲಿಯೂ ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು; ಸೆರೆಮನೆಯೊಳಗಿರುವ ಖೈದಿ ಜನಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯೂ ಅವರು ಜೈಲು ವಾಸದ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಉದ್ದೇಶ ಇಂದು ನೆರವೇರಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಈಚಿನ ಅನುಭವವನ್ನೇ ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಮ್ಮನ್ನು ಖೈದು ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ನಮಗೆ ''ಎ ಕ್ಲಾಸ್'' ಕೊಟ್ಟರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ? ಬಂಧಿಸಿದ 15 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ, ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರಿಗೆ ನಾವು ಬರೆದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ದಯಮಾಡಿ, ''ಎ ಕ್ಲಾಸ್'' ಕೊಡಿಸಿದರು.

Mr. SPEAKER.—It is the Government that gave the Hon'ble member and not the Speaker.

Sri GANGADHARA NAMOSHI.—I know that very well, Sir. ನಾವು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಳು ಎಂಬ ಒಂದು ಕನ್ಸಿಡರೇಶನ್ನು ಸಹ ಇಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬ್ಯಾರಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕಷ್ಟಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವುದೇ ? ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಬಂಧಿಸಿದ ದಿನದಿಂದ ಎ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರದವರು ಕೂಡ ನಮಗೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೈಲಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಹೋಂ ಮಿನಿಷ್ಟರು 3–4 ಸರ್ತಿ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ.

Sri R. M. PATIL.—He was not a prisoner there.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿ.—ಅವರು ಜೈಲಿಗೆ ಮೂರು ಸಲ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾವು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದೆವೋ ಅದು ನಿಜವೋ ಎಂದು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ. ನನ್ನ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಸಲುವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಂದರೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೇ? ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಮಾತನಾಡಲು ಬಂದರು, ನಮ್ಮ ಇಂಟರ್ ವ್ಯೂ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿತೋ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಿತು; ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಬಾರ್‌ನಿಂದ ಆ ಕಡೆ, ನಾವು ಬಾರಿನ ಒಳಗಡೆ.

Sri R .M. PATIL.—The whole of his speach is irrelevant. He was not a prisoner.

Sri GANGADHAR NAMOSHI.—What is going on inside the Jail I am putting before the House.

ಅಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಇರಲಿಲ್ಲ. 70-80 ವರ್ಷದ ಮುದುಕಿ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಆಕೆ ಒಬ್ಬ ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಳು. ಅವರು ಅಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಸೂಪರಿಂಡೆಂಟರು ಹೊರಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಎ ಕ್ಲಾಸು ಪ್ರಿಸನರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್. ನಮ್ಮ ಕಾಂರೇಡ್ ಒಬ್ಬರ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಡೆಲಿವರಿಯಾಗಿ ಒಂದುವರೆ ತಿಂಗಳಾಗಿತ್ತು. ಆಕೆ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಜೈಲಿಗೆ 4 ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಏಳುವರೆ ಗಂಟೆವರೆಗೆ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಗೆ ಕಾದಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಜೈಲರ್ ಆಕೆಯನ್ನು ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಮಾಡಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಆಕ್ಷನು ಇಂಪ್ರೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Did the member write all these things to the Government ?

Sri GANGADHAR NAMOSHI.—I have written to Government regarding the interview, etc. The Government has taken care of nothing.

Sri R. M. PATIL.—It is all his concoction.

Mr. SPEAKER.—Did the member write about these matters namely the hon'ble member's aged mother was made to stand, etc. ?

Sri GANGADHAR NAMOSHI.—Yes, Sir, I have written. There is a procedure that one should send his representation through the Jail Superintendent. Whether it has reached the Government or not, I do not know.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರು 7 ಗಂಟೆವರೆಗೆ ಕಾದನಂತರವೂ ಯಾರೂ ಅವರನ್ನು ಇಂಟರ್ ವ್ಯೂಗೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜೊತೆ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೂಸೂ ತಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕರಪ್ಷನ್ ನೋಡಿದರೆ, ಜೈಲಿನ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಎಷ್ಟು ಲೂಸ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹುದರಲ್ಲಿ ಜೈಲುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಇಂಪ್ರೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜೈಲಿನ ಒಳಗಡೆ ಗಾಂಜ, ಬ್ರಾಂದಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ; ಯಾವ ಸಾಮಾನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುವವರೂ ಯಾರೋ ಖೈದಿಗಳೇ. ಇವರು

(ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಷಿ)

ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರನ್ನೇ ಅಪಾದಿಸಿ, ಸೆಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಉಪವಾಸ ಹಾಕಿದ್ದುದು ಇದೆ. ಈ ತರಹ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಯಾರು ಹೊಣೆಗಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

Sri R. M. PATIL.—Can such a statement be believed? He speaks inconsistently.

Sri GANGADHAR NAMOSHI.—I will prove it also.

Mr. SPEAKER.—Whatever the member wanted to say, he has said and he has said enough. I want to know some criticism about the provisions of the Bill. He may please come to the provisions of the Bill.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿ.—ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಪೆರೋಲ್ ಮೇಲೆ ಬಿಡತಕ್ಕಂಥ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಎಷ್ಟೋ ರೂಲುಗಳಿವೆ, ಆದರೆ ಅವು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಪೆರೋಲ್ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದರೆ 100-200 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪೆರೋಲ್ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹಾಕಿದ ಅರ್ಜಿಗೆ, ಪೋಲಿಸಿನವರ ಒಪೀನಿಯನ್ ಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ರೆಕಮೆಂಡೇಶನ್ ಬೇಕು; ಅದು ಹೋಮ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೊಸೀಜರ್‌ನಿಂದ ಕರಪ್‌ಷನ್ನಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಪ್ರಿಸನರ್ ಪೆರೋಲಿಗೆ ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಬೇಗ ನೇರವಾಗಿ ಪೆರೋಲ್ ಆರ್ಡರ್ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಜನರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. Carpentry ಕೆಲಸ, ನೆಯ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚಲೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಂಚರಂಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಇಂಥವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ತರಪೇತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಬಹುದು. ಮತ್ತು ಇವರು ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇರಲಾರದೆ ಅದೇ ಕೃತ್ಯ ಮತ್ತೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಲಾರದಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ನೆಲಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭಗಳಿಕೆ ಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಹ corruption ಉಂಟು. Corruption ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಇಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ತರಪೇತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ craft ಶಾಖೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಖೈದಿಗಳು ಸಜಾ ಮುಗಿದು ಹೊರಗೆ ಬಂದನಂತರ ಅವರನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಂಥವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟರು ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Business of the House.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Sir, His Excellency the Governor has invited Hon'ble Members to TEA at 5-30 P.M. today. I suggest we may adjourn the House at 5-20 P.M. to-day in order to facilitate that.

Mr. SPEAKER.—I suppose this is the sense of the House.

HON'BLE MEMBERS.—Yes, Sir.

Mr. SPEAKER.—Yes, the House will rise at 5-30 P.M. today.

MYSORE PRISONS BILL, 1962.

Motion to consider

(Debate Continued)

Mr. SPEAKER.—The Bill is sufficiently discussed. I call upon the Minister to reply.

(SRI S. GOPALA GOWDA ROSE).

Mr. SPEAKER.—Order, Order, I have called upon the Minister to reply.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, I think we have extended time in the case of other Bills also. If the chair permits me, I wish to submit that Sri S. Gopala Gowda may be permitted to speak. This is an appeal to the chair.

Mr. SPEAKER.—We will not be able to cover the amendments.

Sri S. SIVAPPA.—Let Sri Gopala Gowda be the last Speaker, Sir.

Mr. SPEAKER.—I have called upon the Home Minister to reply. Otherwise, there is no use fixing time.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ತಾವು ಸಮಯ fix ಮಾಡಿದಿರಿ. ಹಾಗಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ extend ಮಾಡಿದಿರಿ ?

Mr. SEAKER.—Order Order. The Hon'ble Member must know that the House concurred in it. What does he mean by criticising the House ? It will be a contempt of the House.

Sri R. M. PATIL (Home Minister).—Sir, complimenting Hon'ble Members for giving useful suggestions in the administration of Jails and prisons, I want to state certain things for the information of the Hon'ble House, which is usefull in connection with this Bill.

There are six types of prison institutions in Mysore State. There are four Central Jails, 5 district jails and one special sub-jail at Mangalore. There are 63 sub-jails in the State, 30 lock-ups and 2 borstal schools—one at Dharwar and one at Bangalore.

While submitting this information Sir, I should say that elaborate arrangements have been made to provide facilities and amenities for the health of prisoners, not only physical health but mental health also. At the same time Sir, Government is keenly thinking of constructing better jail facilities. This plan is under the consideration and it is going to be implemented.

So far as the classification of jails is concerned, they are satisfactory and their working is satisfactory. And for the information of this August House I wish to give certain measures which are taken up and which are being implemented and which have given satisfactory results in improving the character, discipline and also health of the prisoners. For that I may quote as many as 33 measures that are in vogue. If I am permitted to quote all these things, I will do so. Otherwise, I will place the list on the Table of the House. Out of these, certain things which are absolutely essential I should submit for the information of this

(SRI R. M. PATIL)

House. Practically these Central Jails are industrial centres. Various types of industries have been taken up in these jails. Out of these industries, I may state some of them are very useful and just as my Hon'ble friend admitted, carpentary is one of the best industries not only in Bangalore, but in Belgaum as well as in Gulbarga. Now, carpentry is also introduced in Bellary. Weaving has been becoming very popular and many people are taking to it. Similarly, carpet making in Gulbarga and in Bangalore, are giving splendid results. Gulbarga carpets are said to be the best in South India. So, the textile industry, manufacture of furniture, tailoring, cane and coir, tent-making, leather work, wool spinning, soap-making—out of these, I may submit furniture and also tailoring. Tailoring industry has become wider and now they are taking the stitching work of the Government offices and Government servants, not only in Bangalore, but in several parts of the State in other Jails. In addition to that Sir, gardening is very popular avocation among the prisoners. Gardening in Gulbarga and Bangalore are really very good and as a matter of fact, they are the things that one is bound to appreciate looking to the production that they are making.

Certain provisions are meant for consideration and clauses 46 and 47 are out of them. Various kinds of punishment have been provided in respect of the offences that are enumerated in clause 45. As regards isolation cells, Government is not in favour of continuing the isolation cells. They want to convert these isolation cells into community cells wherever they are ; but one thing ; in the case of persons who are under sentence of death, only in such cases, these cells should be used. These isolation cells are according to the rules and the condemned prisoners can communicate with another person, standing at the door. Wherever there are isolation or solitary cells, they will be converted into community cells. By mixing with his fellowmen, the prisoner can improve himself. That is the idea and with that end in view, this will be implemented shortly. As regards confining a person in irons, it is only under exceptional circumstances that can be used and that too for a very short time as provided in the Bill, only for three months, if he is found to be unruly. As a matter of fact, now-a-days, the system is outmoded and it will be used only if the prisoner is found to be unruly.

So far as the object of this Bill is concerned, it is only to have a uniformity of law. The existing system is continued and the provisions that are there are satisfactorily being worked out and whatever improvements were to be introduced, they have been introduced and the suggestions made by way of improving the quality, character and mental health of the prisoner those suggestions are welcome ; they will be implemented. With these few words, by way of reply, I once again commend this Bill for acceptance.

Sri SANJEEVANATHA AIKALA.—By way of social rehabilitation after release, no suggestion is found.

Sri R. M. PATIL.—A word by way of reply on this point. Liaison officers are appointed in Central Jails. There are four liaison officers one for Belgaum, one for Gulbarga, one for Bellary and another for Bangalore. These liaison officers are making enquiries about the welfare of the prisoner and facilities will be afforded to him, and that is by after care association; that arrangement also will be implemented.

Sri SANJEEVANATHA AIKALA.—What about my suggestion of taking prisoners to the neighbouring factories.

Sri R. M. PATIL.—These are all minor details. It all depends upon the character and the quality of the prisoner. This is a matter of detail. If he is found to be a good man and if he has improved satisfactorily so as to associated himself with the other fellows, he will be picked up. For the information of this House, I may submit there are 11 or 14 *Visharadas* who are trained in Hindi and about 60 or 70 in lower examinations. Under such circumstances, they cannot be dubbed as anti social; they will improve themselves.

Sri C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—Is it the opinion of the Honourable Minister that the present Bill will bring about all the social reforms as expected by Government by implementing this Bill?

Sri R. M. PATIL.—This Bill is only a cloak. When we have taken up 33 measures, we can take more; they are all administrative orders.

Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—The Hon'ble Minister was pleased to say that liaison officers had been appointed. There is a remark in the Mysore Third Plan that though liaison officers are appointed, they are not giving expected results because they are not qualified persons. May I know what steps Government has taken in this respect?

Sri R. M PATIL.—I will examine it. If they are not qualified, I will see that they are qualified and that qualified men are appointed.

Sri A. KRISHNA SETTY.—There was a proposal to shift the Central Jail at Bangalore to some other place.

Sri R. M. PATIL.—That is under the active consideration of Government.

Sri SANJEEVANATHA AIKALA.—What arrangements the jail authorities have made regarding women prisoners who are pregnant, about maternity homes?

Sri R. M. PATIL.—All arrangements will be made. There is no difficulty.

Sri GANGADHARA NAMOSHI.—Is there a proposal to shift the Gulbarga Central Jail.

Sri R. M. PATIL.—That is also under consideration.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Mysore Prisons Bill, 1962, be taken into consideration."

The Motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—Now the Bill will be taken up, clause by clause. Clause 2. There are a number of amendments.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I am not moving, the amendment.

Mr. SPEAKER:—The amendments relating to clause 2 can be moved, one after another and the whole thing debated upon.

Sri V. S. PATIL.—Sir, I beg to move the following amendments:

"That in item (a), the following words 'or a political detenue' shall be added at the end."

"That in item (c), the following words shall be added at the end:

'but does not include a political detenue'."

"That the following item shall be added after item (h):

(i) Political prisoner means a person ordered by a competent authority to be detained in prison under the Preventive Detention Act or any other similar law for the time being in force."

"That in item (j), the words 'a house of correction' shall be added between the words 'means' and 'any jail'."

2-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—Amendments moved:

"That "in item (a) the following words" or a political detinue, shall be added at the end."

"In item (c), the following words shall be added at the end: but does not include a political detinue."

"the following item shall be added after item (h);

"(i) Political prisoner means a person ordered by a competent authority to be detained in prison under the Preventive Detention Act or any other similar law for the time being in force."

"in item (j), the words "a house of correction" shall be added between the words "means" and "any jail".

Sri B. R. SUNTANKAR (Belgaum City).—Sir, I move:

"That "item (a), after the words "criminal prisoner" the words "or a political prisoner" shall be added."

"In item (c), the following words shall be added at the end: "But does not include a political prisoner."

"sub-item (iii) of item (j) shall be deleted".

Mr. SPEAKER.—Amendments moved:

"That "In item (a), after the words "criminal prisoner" the words "or a political prisoner" shall be added."

"In item (c), the following words shall be added at the end;
"but does not include a political prisoner."

"Sub-item (iii) of item (j) shall be deleted."

Now, all these amendments are before the House for delete.

†Sri V. S. PATIL.—Sir, the present amendment moved by my friend Sri Suntankar is to clause 2 which is a definition clause. In this definition, there are only three classes of prisoners—civil prisoners and convicted criminal prisoners in sub-clauses (a) and (b) respectively. In (c) it is the criminal prisoner. It is rather strange that these three categories of prisoners are not at all covered under the new class of prisoners that are grouped under the Detention Act. This detention power has been increased day by day in the name of law and order and the security of the State. Of course, we never dispute that because that is not before us. But, it is already a statute under which the Government or the authorised officers can take action against any individual in this country and send him to jail without any limit of time or without any judicial enquiry. After all, when we look to the present trend of the ruling party, they want to make their party more powerful than any other. It is being guided by the interest of the party and the persons who are in charge of administration may use these powers under the Detention Act against their political opponents. Everybody says that there must be a strong opposition party and they must work democratically and the Government is going to encourage them etc., etc., Even though they announce this, the results are quite different. So, I must say that a prisoner who has been detained in prison must be categorised differently. The civil prisoner is a person who has not paid his debts and the civil Court sends him to jail custody. Then there are under trial prisoners who come under category (c), persons who are arrested by police under suspicion for commiting offences. Convicted prisoners come under (b). Convicted means, convicted by a competent authority i. e,, the judicial court or the sessions court or the High Court. But, what about prisoners who have been detained without any judicial enquiry? Merely because a competent authority or the Government feels that keeping a person outside jail may hamper their work or the their party progress, he is sent to jail and detained. There is no judicial enquiry, there is no civil law. Because they hold different views from the ruling party they are detained. Such persons must be given a different category altogether and we may call him a political prisoner. Sir, during the British regime, I have visited several of my friends in jail, though I have not gone to jail and my friend Sri Jatti also has not gone to jail. But, I have met many of friends who were in jail as political prisoners and all of them said that they were treated as political prisoners and treated very well. Somebody said during the general discussion on the Prisons Bill that the product of the British Regime is before us, meaning the Ministers. But, the product is different. So, Sir, I say that a different category of political prisoners must be recognised and some special status or special treatment must be given to them. That is the

(SRI V S. PATIL)

main intention with which this amendment is brought to clause 2. If this is not done, then what happens has been explained by one of our friends here, Sri Namoshi when he was detained in the prison and how he was treated. I request the Hon'ble Minister to consider the position from which they have come up to this office.

In order that democracy may thrive in our country, we must recognise another kind of prisoners, namely, the political prisoners. The fact that going to prison is a certificate for political leadership would not be easily forgotten so early and would continue to be fashionable for sometime. In such circumstances it would be necessary for the hon. Minister to concede the need for giving separate treatment to political prisoners.

Mr. SPEAKER.—I suppose that at this rate we will not be able to cover the amendments in half-an-hour. May I say that the House concurs if I extend the time till 4o' clock ?

(*The House Agreed.*)

Sri V. S. PATIL.—I will now speak on the amendment to clause (j). During his reply to the general debate the hon. Minister for Home said that the jails are not meant merely to confine prisoners within four walls but also for the improvement of the moral, mental and physical calibre of the men who are unfortunate to go to jails. The idea is also to teach them an avocation. The trend of modern Governments, particularly in a Welfare State, is to correct and guide the man who has gone astray so that he will have full opportunities to be a good citizen on his release. That is why I feel that the definition of prison should contain a direction or the expression of an intention that it shall be a 'house of correction'. That will have a salutory effect and would represent the intention of this House and all modern thinkers. The prison should not be a place for harrassment or punishment but it should be a place where the character and conduct of the individual would be shaped on proper lines and he would be enabled to learn an avocation which would help him in leading a decent and honest life. They should not stand condemned for life. The authorities concerned with jail administration would take proper measures only if the intention is fully expressed in the Act itself. There are so many instances where the prisoners are being treated as if they were brutes. If the hon. Minister is prepared to come along with me I will show him such instances. I hope the hon. Minister would accept my amendment.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, by this amendment I seek to give a special classification and status for political prisoners. They should be given special treatment. Normally, we find that political prisoners are treated like ordinary criminals though they are a class by themselves. The report of the Committee on Prison Reforms in Mysore, 1941, called

the 'Iyer Committee', is a valuable document and contains many useful suggestions. We regret to note that the bill has not taken into account those recommendations. This report deals at some length with the subject of political prisoners, as to who should be considered political prisoners and what are political crimes. The report says that political crimes relate in the first place to the "expression of opinion subversive to the Government that is established". The report goes on to say that "it may be ultimately extended to acts in furtherence of such opinions, such as the technical breach of law or rule made in the interest of public order or safety, where such acts of omissions do not or are not intended to bring about evil consequences of a serious nature." They further think that imprisonment under Sections 124 (A) or 153 (A) of the I.P.C. Section 108 of the Cr.P.C., civil disobedience prisoners and prisoners convicted and sentenced for violation for political reasons of orders under Section 144 or similar provisions of the Police Act or the provisions of Special Acts like the Public Safety Act, the Press Act and the Defence of India Act. All these are crimes of a technical nature. Take for example, the Satyagrahis in the border agitation of our area. It was a technical breach of a police order. It was civil disobedience. But all our Satyagrahis were treated as ordinary criminals. Political prisoners represent an opinion and undergo suffering and imprisonment in defence of their opinion. They fight for a cause, for ideas and ideals. They should not therefore be considered on par with other criminals. I say this in the interest of the political life of the country. The Iyer Committee has recommended that there should be separate blocks, accommodation for political prisoners. I was also a prisoner for a few days. I have nothing to complain about the treatment meted out to me. It would be unfair if I say that I was ill-treated or treated badly. But the other Satyagrahis were treated in all respects as if they were criminals. They were locked up at 5 in the morning, the diet was served to them between 3 and 4 in the afternoon. At 5 they were locked in their rooms and the doors were opened at 7 next morning.

That should not happen. Political prisonners should be treated on a different ground. We are in a democracy and in a democracy there are bound to be differences of opinion. Politieal offences are due to political opinions, therefore political prisoners should not be treated as criminal prisoners.

Sri R. M. PATIL.—What is the date of that Report? It is before the Constitution.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—May be, but we have to look to the recommendations.

Sri R. M. PATIL.—After the Constitution, there is no political offence as such. That is the main thing that I wish to emphasize. There may be differences of opinion, but there is no political offence as such under which a person can be convicted.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಸಚಿವರು ಈಗ ಏನು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—We beg to differ with the Hon'ble Home Minister. There have been political offences and there will be political offences. Those who differ in opinion with the ruling party will suffer Jails. It is no use saying that there are no political offences in a democracy, because it is concerned more with the ideas and ideals of the people. Taking all this into consideration, it is rather unwise prejudicial for the Home Minister to say that there will be no political offences.

Sri R. M. PATIL.—There is no political offence as such.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—There are political offences as such. Out of the 16,000 people from the border area, who offered Satyagraha, thousands of them underwent imprisonment.

Sri S. NIJALINGAPPA.—We were all convicted under the ordinary law. When I went and cut the toddy tree, I was also convicted under the Excise Law.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—But, the purpose is political. That is why we say that there should be separate classification for the political prisoners

I will now refer to the amendment to sub-item (3) in item (j). These subsidiary Jails will be excluded from the definition of the word 'prison'. I want that these subsidiary jails should be treated as prisons. They should be included in the definition of the word 'Prison,' because these subsidiary jails are mostly located at Taluk places and they are found to be in a very bad condition. They are very often congested, overcrowded and no proper sanitary conditions are provided for the inmates there. There is no corrective outlook or approach and there is absolutely no scope for the prisoners for being employed in a trade or craft or cottage industry They are in such a condition that it is a Hell to be in the subsidiary jails at night time I want that the subsidiary jails should also be considered as Prisons, they should be treated as prisons and all the amenities that are available in the prisons should be provided in the subsidiary jails also.

† Sri S. M. KRISHNA (Maddur)—I rise to add my voice of support to the amendment tabled by the Hon'ble Member, Sri V. S. Patil. A submission was made by the Hon'ble Minister for Home that after the Constitution came into being, there is nothing like a political offence. I feel that the way in which a political offence is viewed is this ; in a democratic State, there is what is known as 'freedom of expression' and freedom to propagate any political ideal so long as it does not take a violent turn. When we look the point from this angle, there may be a little justification to say that in a democratic State there is no political offence. But, let us not stop at that. Any agitation with a political purpose in mind can be termed as a political offence An agitation which goes to protest against the high-handedness of the Executive is necessarily a political movement and prisoners who will be detained as a result of that agitation will have to be given the status of political prisoners. It was contended that this Act is going to bring certain uniformity. I for one, would be grossly disappointed, if the purpose is only to bring in uniformity, but not to bring in certain social reforms,

which all of us have been pleading outside for quite a number of years. The Hon'ble Chief Minister intervened and said that when they were fighting for the freedom they were imprisoned under the regular laws. I quite understand that point. But the point we are going to make to-day is that the situation has altered considerably. In those days, the Britishers were ruling us and they did not think that political prisoners should be given special status. To-day, things have changed. To-morrow, I may land up in Jail, because I would like to protest against the Government in power. Day-after-tomorrow, any one of you may be in Jail. It is in our own self-interest that it is necessary and I submit with all humility that there should be a separate status, a separate category of political prisoners. It is not as if we go to Jail because we commit certain offences. Certain offences are committed in the larger interest of the State as we see it.

Naturally, political prisoners have got tobe given certain special amenities They should be supplied with newspapers in the prisons. After you curtail his liberty to move about, but certainly you should not curtail the liberty of the mind to go far beyond the four walls of the prison. I am pretty sure, I do not see any difficulty in accepting this amendment because it will just bring in another class of prisoners known as political prisoners. So, with the hope that this amendment will find acceptance at the hands of the Hon'ble Home Minister, I support this amendment.

3—00 P.M.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Why don't you plead for the best conveniences given to all prisoners? That would be better.

Sri S. M. KRISHNA.—That would be equating the prisoner who will have committed murder.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Let him also be treated humanly. I with you plead for that.

Sri S. M. KRISHNA.—In the general debate, certain submissions have been made that all prisoners will have to be treated humanly. I would go to the extent of saying that the ideal of our State should be that there should be no prisons with walls. There should be no room for prisons at all. That would be *Ramarajya*. But it would take Some time before we attain that goal. Now the purpose of the amendment is that political prisoners have to be given a separate status and there is ample justification for that.

And also my friend Sri B. R. Sunthankar made reference to subsidiary jails. There will be a handicap in the sense that if subsidiary jails is not included in item (j), then it will be that these prisoners in the subsidiary jail have to claim as a matter of right all the facilities that are made available in the prisons elsewhere. Or, it would serve the purpose of this definition clause if subsidiary jail is also included in the prisons.

With these few words, I support the amendment.

†ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು $4\frac{1}{2}$ಗಂಟೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಗೃಹ ಸಚಿವರು 15 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ ಅಂತ, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ ಬಿಟ್ಟು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ವರ್ಗವಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ''ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ ಅಂತ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಕೆಟಗರಿ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಏನು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಅಫೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಯಾರೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಂಗೆ ಏಳುವುದಿಲ್ಲ, ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ರೆವಲೂಶನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಹೊಸ ಕೆಟಗರಿ ಪ್ರಿಸನರುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ ಅನ್ನುವುದು ''ಡೆಫಿನಿಶನ್ಸ್''ನಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. 1938-39ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಧ್ವಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಅಥವ ಅರಣ್ಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿ, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ತರಹ ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಗಳು (ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ಸ್) ಎಂಬ ವರ್ಗ ಇರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೇ ಒಂದು ಬೇರೆ ಡೆಫಿನಿಶನ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಈಗತಾನೇ ರಾಜಕೀಯ ಅಪರಾಧವೆನ್ನುವುದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡ ಖೈದು ಆಗಿದ್ದವರು, ರಾಜಕೀಯ ಅಂದೋಳನಕ್ಕೆ ಬಂಧಿತರಾದವರು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದವರು, ಇಂಥ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಿವಂಗತ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಭಾಷ್ಯಮ್‌ರವರು ರಾಗಿ ಬೀಸಿದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದಂಥ ಬೊಬ್ಬೆಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಆಂದೋಳನಕ್ಕೆ ಎದ್ದವು. ಅಂಥ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟವರು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಡೆಫಿನಿಶನ್ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವತ್ತಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಬಂದಾಗ, ಈ ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಸಿದ್ಧ, ಸಾರು ಸಿದ್ಧ, ಊಟ ಬಡಿಸುವವರು ಸಿದ್ಧ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲ. ಆವಾಗ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದರೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆವಾಗ 18—20 ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಯುವಕರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಆಗಿನ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾರಾಜ ಸರಕಾರ, ದಿವಾನರುಗಳ ಸರಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ತರಹ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು, ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅಯ್ಯರ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ವರದಿಯೂ ಈಚೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಅದರೆ ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸಾದ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಫಾಲ್ಸ್ ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಕಾರದ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳು ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಡೆಟಿನ್ಯು, ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ ಎಂಬ ಟರ್ಮುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಎ, ಬಿ, ಸಿ ಎಂದು ಮೂರು ಕ್ಲಾಸಾಗಿ ಪ್ರಿಸನರುಗಳನ್ನು ಕ್ಲಾಸಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಒಂದೊಂದು ಕ್ಲಾಸಿನವರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ತರಹ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರೊಳಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಸೇರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಅಫೆನ್ಸ್ ಅನ್ನುವುದೇ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸನರುಗಳಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಪ್ರಜಾ ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು, ಅಥವ ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು, ಅಥವಾ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ ಕ್ಯಾಂಪೇನನ್ನು ಷುರು ಮಾಡಿ, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಧ್ವಾನ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಚಾರ್ಜ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂತಾದ ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಿ, ಕರನಿರಾಕರಣ ಚಳುವಳಿ ಹೂಡಿ, 10 ಸಾವಿರ ಜನ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಬಳಿಗಾಗಿ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿಗೆ ಬಂದರು ಅಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲ್ ಒಂದನ್ನೇ ಅಲ್ಲ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಮಂಗಳೂರು, ಎಲ್ಲಾ ಜೈಲುಗಳಿಗೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆವಾಗ ನೀವು ಈ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸನರುಗಳ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಚಲ ಮರ ಕಡಿದದ್ದಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಅದು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನ (7—8ಲಕ್ಷ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ), ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರಕಾರ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಸ್ಟೇಟಸ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರ

ದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಮತ್ತು ಸುಂಠಣಕರರು ಕೆಲವು ಬಾರ್ಡರರ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು, ಬಾರ್ಡರ್ ಇಶ್ಯೂ ಮೇಲೆ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಿದರೆ, ಅದು ರಾಜಕೀಯ ಆಂದೋಳನವಲ್ಲವೇ ನಾನು ಈ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ನನ್ನ ವಾದವೇನೆಂದರೆ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆಯೂ, ಯಾರಾದರೂ ರಾಜಕೀಯ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಂದೋಳನ ಮಾಡಿ ಬಂಧಿ ಖಾನೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಬಂಧಿತರಾಗಬಹುದು, ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಕೆಳಗಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಆಗ ಆ ರಾಜಕೀಯ ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೇಗಿರಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಡೆಟಿನ್ಯುಗಳು ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಅಪರಾಧವೆನ್ನುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳು, ಈ ಹೊಸ ಕೆಟಗರಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆಯಿಂದ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಅವರಿಗಿಂತ ಇನ್ನೂ ಕಠಿಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತೇವೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನೀವು ರಾಜಕೀಯ ಬಂದಿಗಳೆಂಬ ಬೇರೆ ವರ್ಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೃದಯವಿಲ್ಲ, ಇವರು ನಿಜವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಾಗಿ, ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಖೆ ಇರುವಾಗ, ಇಂಥಾ ಅಭಾಸವಾಗ ಕೂಡದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ ಎಂಬ ವರ್ಗವನ್ನು ಈ ಡೆಫಿನಿಶನ್ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಕ್ಲೂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಈ ಕ್ಲಾಸು 2 (j) (iii)ನ್ನೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥವು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಜನ ಖೈದಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಜೈಲನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇಲ್ಲಿಗೆ 12 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬೈರಮಂಗಲದ ಬಳಿ ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಮಣ್ಣು ಹೊರಿಸಿದರು. ಕಾಲಿಗೆ ಚಪ್ಪಲ್ ಇಲ್ಲ, ತಲೆಗೆ ಸಿಬ್ಬೆ ಇಲ್ಲ, ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಮಣ್ಣು ಹೊರಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವಾಗ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜೈಲು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನೇನು ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕು, ಏನೇನು ಸವಲತ್ತುಗಳು ಬೇಕು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಯಾವುದನ್ನೂ ಬೈರಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡದೆ ಅವರನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ತಾವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ (ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ) ಉದ್ಭವವಾದಾಗ ರಾಜಕೀಯ ಉಲ್ಬಣವಾದಾಗ ಒಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸಬ್ ಜೈಲ್ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಡರ್ ಮೂಲಕ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಬ್ಸಿಡಿಯರಿ ಜೈಲು ಎಂದರೆ ಏನು, ಅದು ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜೈಲು ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಕಸ್ಟಡಿಗೆ ರಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಕಸ್ಟಡಿ ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ Sub-item (III) of item (j) ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿಬಿಡಿ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ ನೋಡದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI G. V. GOWDA.—I submit that these amendments deserve serious consideration at the hands of the Hon'ble Minister. If they don't want to create a category like political prisoner, I wish to ask the Hon'ble Minister under what category they can be classified when they are imprisoned? There is a category of civil prisoners and another category of criminal prisoners and only those two categories alone, this definition

(Sri G. V. Gowda)

envisages. No other category is contemplated here. If a person commits an offence and if he is committed to the custody of a prison, he becomes a criminal prisoner. Civil prisoner, as defined here, is one who is a criminal prisoner. Only two categories of prisoners are mentioned in clause 2. What exactly is meant by prisoner has not been defined. As I can understand, prisoner means one who is committed to a custody of a place which is designated as prison by competent authority. If he is taken by the Police into custody, he does not become a prisoner. Unless he is put into custody in a place designated as prison, he cannot be a prisoner. Supposing under the Preventive Detention Act, one is detained and he is committed to custody in that particular place called prison; under what category the Minister would like to bring him? I do not know. There is no harm in creating another category of such prisoners who either do not come under civil or under criminal. They have got to have a special class of prisoners and it is desirable to have a definition given to such class of persons who do not become either 'civil prisoners' or 'criminal prisoners'. The definition as given here is not exhaustive. Even if the Hon'ble Minister is not willing to accept the amendments, I request him to make a provision for creating a category of persons who do not come either under civil or criminal. Under the Preventive Detention Act or some other Act for the time being in force, some persons may be brought in and may be detained. Recently, under the Defence of India Rules, some of the persons belonging to certain political party were detained. Under what category you classify them? So a separate category is necessary. Therefore, I am submitting that there is need for the creation of a different category for those persons who will not be attracted under these two definitions. I hope the Hon'ble Minister will appreciate the intention with which these representations are made.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಸೂರು ಕಾರಾಗೃಹ ಮಸೂದೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್ ಪಾಟೀಲರೂ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್ ಸುಂಠಣಕರ ಅವರೂ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಸೆಲೆಕ್ಟ ಸಮಿತಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬಹುಶ: ಈಗಲೂ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ನುರಿತವರೂ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರಬೇಕು, ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಅವರು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡೋಣ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಲ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಕನ್‌ಸಿಡರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು, ಕ್ಲಾಜ್ ಬೈ ಕ್ಲಾಜ್ ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು, ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದು ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಬೇಕು, ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲವು ಅವಸರದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇದು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದ ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಇಂಥ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಹೊಣೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪೂರ್ವ

ಭಾವಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಕವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕರಣ ಶಬ್ದಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಗೃಹಸಚಿವರು ಬಹಳ ಚತುರತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಏನೇನೂ ಅಂಥ ಯಾವ ಘಟನೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಈ ಮಾನ್ಯಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜ. ರಾಜಕೀಯ ತಕಶೀರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯನ್ ಪಿನಲ್‌ಕೋಡ್, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಕೋಡ್, ಎಕ್ಸೈಜ್‌ಅಕ್ಟ್ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾನೂನುಗಳಿವೆಯೋ ಅವು ಜನರನ್ನು ಬಂದೀಖಾನೆಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನು ಏನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೇ ಇವತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಸರಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಡಿಫೆನ್ಸ್ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಕ್ಟ್ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಬಹುಶಃ ರಾಜಕೀಯ ಕಾನೂನು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸರಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವ ಜನ, ದಂಗೆ ಎದ್ದಂಥ ಜನ, ಪರದೇಶದವರು ಧಾಳಿಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ ಫಿತೂರಿ ನಡೆಸುವ ಜನ ಇವರನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು, ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಜನ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಕಾನೂನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಬಹುನಮ್ರತೆಯಿಂದ ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಗರ್ಭದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಅಧಿಕಾರದ ಗದ್ದಿಗೆಗೆ ಏರಿದಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನೇ ಒದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದಾಗ್ಗೆ ಕಾನೂನುಭಂಗ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ವಿರೋಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಬಂದು ಈ 16ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಂದಿಲ್ಲ? ಸಹಸ್ರಾರು ಜನರನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ತಳ್ಳಿಲ್ಲ? ಸರಕಾರದ ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣ ಬದಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ತಕ್ಸೀರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಜಾಣತನದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿರಿ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ ಜೈಲ್ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು, ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳು ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳು ಎಂದು ಹೋರಾಟಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪರಕೀಯರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಗೌರವದಿಂದ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಇಂದು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದು ಇರಬೇಕು. ಇವರು ಇತಿಹಾಸ ಸುಳ್ಳುಮಾಡಲಾರರು. ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿಯಂಥವರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕಕ್ಕಸ ಗೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಪ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗೃಹಸಚಿವರು ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಾಗ್ಗೆ ನೋಡಿದಂಥ ಜನ ಹೇಳಿದರು ಅಂದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಮಾನಕರ ಎಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರ ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಈಗ ಏನೋ ಅಧಿಕಾರದ ಗದ್ದಿಗೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ಖೈದಿಯಾಗಿ ಬಂದೀಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ನಿಮಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ, ಭರವಸೆ ಕೊಡಲಾರರು. ಬೇರೆ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನೀವು ಬಂದೀಖಾನೆಗೆ ಹೋಗುವಸಂದರ್ಭ ಬರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ನೀವು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜಕೀಯಬಂದಿ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಡಿಫೈನ್‌ಮಾಡಲು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಿಜ, ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ರಾಜಕೀಯ ಬಂದಿಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಜೀಯವರು, ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ, ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು, ಡಾಕ್ಟರ್ ರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದ, ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಗಳೆಂದು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆಶಬ್ದ ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಕಾನೂನು ಭಂಗಮಾಡಿದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಂದಿಗಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯಬಂದಿಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಮಾತು ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡು, ಮೂರ್ಖತ್ವದ ಮಾತು ಆಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಆರೇಳುಬಾರಿ ನಾನು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಖೈದಿಯಾಗಿ ಸಿವಿಲ್ ಖೈದಿಯಾಗಿ ಜೈಲಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಯಾಗಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಬಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ದೃಷ್ಟಿ ಬಹಳ ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನಾನು 1958ರಲ್ಲಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಐದು ದಿವಸ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಹಾರದ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜೇಲರನು ಖೈದಿಗಳು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಅಡಿಕೆ ಕತ್ತರಿ, ಉಂಗುರ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಸವಲತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಜೈಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಟ್ರಂಕುತುಂಬಿ ಸಾಬೂನು, ರಗ್ಗು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿ ಬದಲಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವೋಶಿ ಯವರಾಗಲಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರಾಗಲಿ ದೇಶಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ನಿಮಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ದೃಷ್ಟಿ ಇರಬಾರದು.

Sri R. M. PATIL.—I request the Chair to direct the Member to speak on the clauses relevant rather than giving a lecture and giving advice

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble Member may please come to the point and conclude early.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ನಾಯಿಹುಚ್ಚು ಎಂದು ಕರೆದು ಆ ರೀತಿ ರಾಜ ಕೀಯ ಬಂದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಖಂಡಿತ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಜನರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ, ಡೆಟೆನ್ಯೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಜೈಲಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು ? ಈ ಪದಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕೊಟ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಡೆಫಿನಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಗಳನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ವಯಸ್ಸಾದ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚೆಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. ಜೈಲು ಅಂದರೆ ನರಕದ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು, ತಲೆಯಮೇಲೆ ಗರಗಸ ಎಳೆಯಬೇಕು ಎಣ್ಣೆ ಕುದಿಯುವ ಬಾಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿಸಬೇಕು ಕಣ್ಣು ಕೀಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ನರಕದ ಭೀಕರ ಕಲ್ಪನೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಕಣ್ಣು ಕೀಳಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರು ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಖೈದಿ ಎಂದರೆ ಹಾಗಲ್ಲ ನೆನಪನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ವಯಸ್ಸಾದಮೇಲೆ ವಯಸ್ಸಾಗುತ್ತಾ ಆಗುತ್ತಾ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡಾಗುತ್ತದೆ; ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಒಪ್ಪು ತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಗಳು ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅದು ಈ ಮಸೂದೆಯ ದೊಡ್ಡ ಲೋಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಸುಂತನಕರ್ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಬೇರೆ ಜೈಲುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೇ ಇರು ವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲೋಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಜೈಲುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ಪರಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಮಸೂದೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗು ತ್ತದೆ. ತಾವೇನೋ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

3—30 P M

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಜನವರದ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾ ರಣೆ ಬರುವುದು ಎಂದರೆ ಜೈಲಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದದ ಮಾತು ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ನಿಜವಾದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಅಪರೂಪ. ಎಂದರೆ ಏನು ಆಸ್ತಿಸ್ವತ್ತು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಇದ್ದು ಆತ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ್ಗಲೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಇರುವವರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ಮಾತಾಗಿದೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನೋಡಬೇಕು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯ ಸರಿಯಾದ ಅನ್ವಯ ವಿಲ್ಲದಾಗ ನೀವು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಾಗುತ್ತೀರಿ ಅತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ: ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ಸ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಏಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಯಾವಾಗಲೂ

ಇರಲಿಲ್ಲ ಆ ರೀತಿಇರುವುದು ಬೇಡಎಂದು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಆ ಪ್ರಕಾರ ವಾದಮಾಡಿದರು. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಏನು ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಮಸೂದೆ ತಂದಿರುವುದು ಏನಿದೆ ಇದು ಇನ್ನು 25ವರ್ಷದಿಂದ 50ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಆರ್ಕಿಯಲಾಜಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಹೆಸರೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಅನಾಗರೀಕ ಬಿಲ್ಲು ಇವತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನಷ್ಯನನ್ನೂ ಅವನು ಇವತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಆಗಿರಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವನ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನ್ವಯದ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣವಚನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆವುಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನ್‌ಇಮ್ಯಾಜಿನೇಟೀವ್ ಭಿಲ್ಲು ಇದು. ಇದನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಏಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಾಯಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ವಿವಾದಾತ್ಮಕವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತೂ ಇಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿತ್ತು? ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು? ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಈಗ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ ಎಂದುದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂಡ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಮಾನವತೆ, ಮಾರ್ದವತೆ ಇವೆರಡೂ ಪತನವಾಗಿದೆ, ಅಮಾನುಷವಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಹೊಸಪದ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ—ಅನಾಗರೀಕ ಕ್ರೌರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ಸ್ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದದ್ದು. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಾಣವಚನದ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಕಾರ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಜೈಲುಗಳನ್ನಿಟ್ಟಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀವು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೂ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಕ್ಕದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದವರು ಈ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಆ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಜೈಲುಗಳ ಆಡಳಿತ ಇದರಿಂದ ಸುಧಾರಣೆಯಾದ ಹಾಗಾಯಿತೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವ ಹಾಗಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿಸೇರಿದ್ದಾಗ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗಂಟಲು ಇದೆ. ದೇಶದ ಗೌರವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಗೌರವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀವು ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ಪೂರ್ಣಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರ ಮಾನವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ Congress legislature party ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದುಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹಬಿಲ್ಲು ಬಂದರೆ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಒಳಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ, ಅದು ಬೇರೆಮಾತು—ಲೇಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಪಾರ್ಟಿಮೇಲೆ ಅವರು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ: ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಿಸಿನರ್ಸ್ ಎನ್ನುವುದು ರೀಸನಬಲ್. ಡಿಮ್ಯಾಂಡು ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—''ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾಗಿ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾದರು ಎಂದರೆ ಘಟ ಒಗೆದರು ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ, ಸ್ವಾಮಿ ?

(ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗು)

Sri SANJEEVANATHA AIKALA.—With allemphasis at mycommand, I strongly support the amendment moved by Honble'member Sri V. S. Patil. While going through the jail codes of various foreign countries, I found a distinct reference has been made to political prisoners. Even under the jail Act of England, political prisoners are given separate treatment. In India even in the British days, separate treatment was given to civil criminal and political prisoners. Therefore this distinction must be continued in the democratic set-up in which we are functioning today. As long as political parties exist, there are bound to be political offences and there are bound to be political prisoners. If the political prisoners are treated as ordinary criminals, it would result in great injustice. It may happen that the members of the ruling

(SRI SANJEEVANATHA AIKALA)

party may on some day sit in the opposition and may have to go to jail. Of course, I do not think the present members will go to the opposition because if tomorrow another party comes to power, they would join that party and somehow manage to survive with the then ruling party. Therefore they may not have the apprehension of being in the opposition and going to jail.

Now, we know there are several labour strikes going on. It is not a criminal offence. It is a political offence......
So, as long as political parties are existing, there are political offences. If the political party are in conscience with the good Government of the Ruling Party, naturally the Ruling Party will try to curb such offences. Therefore, classification of political prisoners should be there.

† SRI R. M. PATIL.—Sir, I oppose all the amendments. The amendments that are discussed now, particularly relate firstly to the political prisoner. As there is no political offence as such, there cannot be any prisoner by way of an offence. That is why it is not contemplated in the provisions of this Bill. Secondly, this is a Bill construing as to how to manage so far as prisons are concerned. There is no necessity of maintaining political prisons as such. If a necessity were to arise, under such circumstances, as my Hon'ble friends on the other side contemplate, the time may come for them to provide for such organisations, like political prisons to facilitate the so-called political prisoners. But, under the existing law as it is, there is no political offence as such. Therefore, there is no necessity for any person construing as a political prisoner and political prisons also.

With great humility to the Report that was read or brought to the notice of this August House, I would like to bring to the notice of the Hon'ble Members that the Report is dated 1941. But, in the year 1943, the Mysore Prisons Bill was passed after considering that Report. The legislators and the House, at that time, which passed that Bill, rejected that report thinking that it is not congenial. So, there is no necessity of considering that old Report of 1941. That is only a suggestion of the Committee which reported like that.

As regards item (j) in Clause 2, it is in respect of subsidiary jails. That is only a temporary accommodation for the under-trials and as such there is no necessity of construing these along with the prisons that are under consideration. As such, I oppose these amendments.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I will put the amendment to the House. The question is :—

"That in item (a), the following words " or a political detinue " shall be added at the end."

The Noes have it.

SRI V. S PATIL.—Sir, I press for a division.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Yes. The bell will be rung.

(The bell rang for 2 minutes).

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

That in item (a), the following words "or a political detinue" shall be added at the end."

The House divided.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The result of the division is Ayes 21 Noes 48.

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That in item (c), the following words shall be added at the end:

"but does not include a political detinue."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That the following item shall be added after item (h):"

"(i) Political prisoner means a person ordered by a competent authority to be detained in prison under the Preventive Detentions Act or any other similar law for the time being in force."

"That in item (j), the words "a house of correction" shall be added between the words "means" and any jail".

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That in item (a), after the words "criminal prisoner", the words "or a political prisoner" shall be added."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That in item (c), the following words shall be added at the end."

"but does not include a political prisoner."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That Sub-item (iii) of item (j) shall be deleted."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That Clause 2 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 2 was added to the Bill.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That clause 3 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 3 was added to the Bill.

Clause 4.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is an amendment in the name of Sri A. Krishna Setty.

Sri A. KRISHNA SHETTY.—Sir, I Beg to move:

"That in clause 4, the proviso shall be deleted."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved:

"That in clause 4 the proviso shall be deleted."

† ಶ್ರೀ ಎ. ಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ಟಿ.—ಸ್ವಾಮೀ, ಮೊದಲು ಒಬ್ಬರು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು, ಒಬ್ಬರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರು ಮತ್ತೇ ಒಬ್ಬರು ಜೇಲರು ಇರಬೇಕೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪ್ರಾವಿಸೋವಿನಲ್ಲಿ ಜೈಲರು ಮತ್ತು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರಾಗಿ ಒಬ್ಬರೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಒಂದೇ ಸ್ಥಾನದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಾವಿಸೋವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಂದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು ಎರಡು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ನೋಡುವಂತಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಷಾಹಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ವಿಧಾನದ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಎರಡು ಅಧಿಕಾರಗಳಿಗೂ ಒಬ್ಬರೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೆಕವಾದ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಧಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಟು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

† **Sri R. M. PATIL.**—Sir, I oppose the amendment. This priviso is very useful if it is found necessary for the Jailor to act as Superintendent or in case if there is any deficiency for any temporary period, such a provision is absolutely necessary and that is why it has been made. Therefore there is no necessity for deleting this proviso. On the other hand, it is essential for smooth-administration.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That in clause 4, the proviso shall be deleted."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That clause 4 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 4 was added to the Bill.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Clauses 5 to 9, both inclusive. There are no amendments. The question is:

'That clauses 5 to 9, both inclusive, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 5 to 9 both inclusive, were added to the Bill.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Clause 10. There is an amendment in the name of Sri V. S. Patil.

SRI V. S. PATIL.—Sir, I beg to move :

"That in clause 10 sub-clause (1) between the words 'relating to' and 'discipline', the word 'welfare' shall be inserted."

MR. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

"That in clause 10 sub-clause (1) between the words 'relating to' and 'discipline' the words 'welfare' shall be inserted."

There is another amendment in the name of Sri A. Krishna Setty.

SRI A. KRISHNA SETTY.—Sir, I move the amendment :

"That after sub-clause (2), a proviso shall be added that :

"provided that the District Magistrate shall immediately forward a copy of such an order to the Inspector-General of Prisons for ratification."

MR. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

"That after sub-clause (2), a priviso shall be added that :

"Provided that the District Magistrate shall immediately forward a copy of such an order to the Inspector-General of prisons for ratification."

SRI R. M. PATIL.—I accept these two amendments, Sir.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I will put the amendments to the vote of this House.

(1) That in clause 10 sub-clause (1), between the words 'relating to' and the word 'discipline' the word 'welfare' shall be inserted."

The amendment was adopted.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That after sub-clause (2) a proviso shall be added :

"Provided that the district magistrate shall immediately forward a copy of such order to the Inspector General of Prisons for ratification."

The amendment was adopted.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I will put the amended clause to vote The question is :

"That clause 10, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted

Clause 10 as amended was added to the Bill.

CLAUSE 11.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is an amendment by Sri V. S. Patil.

Sri V. S. PATIL. Sir, I beg to move :

"That in clause 11, the following item shall be added after item No. 5.

"(6) A register of those who enter the prison and exit'.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

"That in clause 11, the following item shall be added after item No. 5.

"(6) A register of those who enter the prison and exit."

The time allotted for this Bill is almost over. The time will have to be extended. Is it the pleasure of the House that the time be extended for the rest of the day ?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The time is extended till the rest of the day.

† Sri V. S. PATIL.—Sir, this is a very simple amendment that I have placed before this Hon'ble House. Clause 11 refers to records to be kept by the Superintendent and they are :

1. Register of prisoners;
2. Book showing when each prisoner is to be released ;
3. Punishments etc.
4. Visitors' entry or observations made by visitors ;
5. Record of money and articles etc.

After this, I am urging that there should be another register for recording the names of persons who enter the jail and when they go out, because I have seen, I was a visitor of the Jail, the Central Prison at Belgaum, for several years and I have seen that register has been maintained there.

When a person enters the Jail, his name is recorded in the register maintained, the time is put in, his signature is taken and the time when he comes out is also mentioned in the Register. There is no reason as to why the matter should be left to the choice of the Government when this practice is being followed for a long time since the inception of Central Prison. This is not a new thing. It does not create any additional expenditure ; it does not throw any additional burden upon the officers. That is why I have brought this amendment just to bring in the practice in vogue on the statute book.

4.00 P. M.

Sri R. M. PATIL.—I wish to draw the attention of my friend concerned, to the words ; "all such other records as may be prescribed"

as given in item (6) of clause 11. This is a very wide one and what he suggests can be covered under this item (6). In addition to that, clause 40 may kindly be read.

"Visitors to civil and unconvicted criminal prisoners.—Due provision shall be made for the admission, at proper times and under proper restrictions, into every prison, of persons with whom civil or unconvicted crminal prisoners may desire to communicate, care being taken that so far as may be consistent with the interest of justice, civil prisoners or prisoners under trial or prisoners intending to prefer an appeal or petition against their conviction, may see their duly qualified legal advisers, without the presence of any other person."

So necessarily such a register shall have to be maintained. Item (c) is sufficiently wide. I think my friend will withdraw the present amendment as it covers the intended purpose.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—What does the Hon'ble Member propose to do with his amendment ?

Sri V. S. PATIL.—I seek permission to withdraw the amendment.

The amendment was by leave of the House, withdrawn.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is.

"That clause 11 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 11 was added to the Bill.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Clause 12. There are two amendments.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I beg to move :

"That in line 2 and 3, for the words 'Sanitary administration', the words 'Sanitary and Health Administration' shall be substituted."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

"That in line 2 and 3, for the words 'Sanitary administration' the words 'Sanitary and Health Administration' shall be substituted."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Next amendment.

Sri V. S. PATIL.—Sir, I beg to move :

"That the following clause shall be added after clause 12 :

"12A. The Medical Officer shall maintain a register in which the physical condition of every prisoner is written. "

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

" That the following clause shall be added after clause 12 :

" 12A. The Medical Officer shall maintain a register in which the physical condition of every prisoner is written."

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Clause 12 says :

"......the Medical Officer shall be incharge of sanitary administration......"

What I propose to do by my amendment is that the duties of the medical officers should be specifically mentioned. Health should be specifically mentioned there, because the medical officer is responsible for the health of the prisoners. He has to do the sanitary administration, but that is not his only work. It is said in the clause that the medical officer shall have charge of the sanitary administration ; that means the medical officer is reduced to the position of sanitary inspector. He has to look after the sanitary conditions in jail, no doubt, but along with that, his main duty is to look after the health of the prisoners. He has to look after the health of the prisoners, attend to them in their sickness administer medicine and so on. That is why I say that health of the prisoner depends upon the attention paid by the medical officer ; it should be specifically mentioned in the clause——health and sanitary administration. That is what I seek to propose by this amendment.

I support the amendment proposed by my friend Sri Patil. The amendment is : that a register should be maintained by the medical officer where in a record of the health of every prisoner should be maintained. This is very essential. At present, such a record is not maintained. Whatever is maintained, is general records. This seperate record of health and physical condition of the prisoner is not maintained. It should be maintained.

†Sri V. S. PATIL.—What I have to say regarding my amendment has already been said by my friend Mr. Sunthankar. In some cases, we have seen that the treatment given to the persons or population of jail in cases of illness is very horrible. Sometimes I have seen that in these dispensaries in jail which they call jail hospitals, there are medicines of only two kinds one quinine pills; the other is quinine mixture. Several prisoners complained severely against the treatment. When I visited the General Hospital of the prison, there was absolutely no record maintained; it was very difficult to ascertain whether the prisoners were giving the correct information or the medical officer incharge of the jail hospital was giving the correct information. That becomes doubtful. It creates a sort of distress in the minds of the public about our administration of prisons. A man is sent to be imprisoned for a number of months, days or years; that does not mean he has gone there to die. He is expected to return home unless the sentence is a capital one. So long as Government keeps him in jail, the responsibility lies on Government to see that he survives as a human being and not as anything else. That is why, in order to avoid any sort of complaints that are being made for all these years by the jail population, it is quite essential that such a register should be maintained by the officer incharge of the prison hospital, that is, the medical officer, giving details of the illness of the prisoner and I think that will not add to any onerous duties of the medical officer. Further, that will give an indication as to the nature of the work that

can be entrusted to the prisoner. If he pulls down in his weight, in his physic, then the diet is changed and the work is also changed. To do this, it will be the best way that the jail authorities maintain the register for that and show the progress in that register. That will be a good and sound system for showing that our jail authorities are doing their job properly and really looking to the health of the prisoners well. That is why I have proposed this amendment and I request the Hon'ble Minister to accept it.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—12ನೇ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಸುಂತಣಕರ್ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರು, ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದು 12ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆದ ಬೇರೊಬ್ಬರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ಎರಡನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಖೈದಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೇ ಎಂದು. ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರಾಗಿರತಕ್ಕವನು ಸ್ವತಃ ಹೊಂದಿರಬೇಕಾದ ದೃಷ್ಟಿ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದ್ದು. ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಅಧಿಕಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಾಗ ಬಹುಬೇಗ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ತರಹ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬ ಕಾಯಿಲೆಯವನನ್ನೂ ಅದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ದರ್ಪವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಿಸಬಹುದು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಸಚಿವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಮತ್ತು ಹೆಲ್ತ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಎಂದು ಇದೆ, ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಎಂದರೆ ಕಕ್ಕಸ್ಸು ಬಾಚುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರ ಕೆಲಸ ಇದಲ್ಲ. ಖೈದಿಯಾದವನು ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆಯೇ, ಅವನಿಗೆ ಆಹಾರ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ಅವನಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಹೇಗಿವೆ, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸೇರು ಕೂರೆಗಳಿವೆ—ಈಗ ಎಲ್ಲ ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಆಗಿದೆ—ಕ್ಷೌರ ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ, ಅವನ ಮೈ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಕಂಡಿಷನ್ ಹೇಗಿದೆ. ಅಂಡನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಯೇ; ಹಾಗೆಯೇ ಚಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತಾನೆಯೇ, ಇವೆಲ್ಲ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರು ವಿಚಾರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಖೈದಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಕಕ್ಕಸನ್ನು ಬಾಚಲೇಬೇಕೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯ ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆ ? ಜೈಲರ್ ಮತ್ತು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ವಿಧಿಸುವ ಶಿಕ್ಷೆ, ಅದುಒಂದು ಹೀನ ಶಿಕ್ಷೆ. 20 ದಿವಸ ಕಕ್ಕಸು ಬಾಚುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಆಮೇಲೆ ಸಲಾಮು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು. ಇದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರಹ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿದ್ದವು. ಇಷ್ಟು ಛಡಿ ಏಟು ಹೊಡೆಯಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ. ನಾವು ಜೈಲಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಕಕ್ಕಸು ಬಾಚುವುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ, ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿ ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯ ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಖೈದಿಯಾಗಿರತಕ್ಕವನು ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗಿ: ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರು ನೋಡಬೇಕು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವರು ಹೆಲ್ತ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕಡೆ; ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜಾಗುವುದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಬೇಕು. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ತಿಂದು ಬದುಕಿಕೊಂಡರೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಆಮೇಲೆ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅದರ ಅರ್ಥ. ಜೈಲರ್ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಡಿಗೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಸಾರನ್ನು ಕ ಡಿಯಬೇಕು, ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕು, ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನಬೇಕು, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅದೆಲ್ಲ ಬರೀ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರು ಖೈದಿಗಳ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಸಚಿವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಖೈದಿಗಳ ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಕಡೆಗೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

"The Medical Officer shall maintain a register in which the physical condition of every prisoner is written."

ಇದು ಅಗತ್ಯವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವನು ಯಾವಾಗ ಬಂದ, ಎಷ್ಟು ತೂಕವಿದ್ದ............

ಶ್ರೀ ಆರ್ ಎಂ. ಪಾಟಿಲ್.—ಅದೆಲ್ಲ ಕ್ಲಾಜ್ 11 (6)ರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ —ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರಿಜಿಸ್ಟರು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೊ ? ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಂಥ ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟಿಲ್.—ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI R. M. PATIL.—Mr. Speaker, Sir, clause 12, serial No. 11—Sanitary and Health Administration, that could be admitted and I accept it. So far as serial No. 12 is concerned, I oppose the amendment for this reason. In clause 11 (6) it says: "all such other records as may be prescribed". Under this clause, we can maintain a register. Secondly clauses 36 and 37 are also there which refer to sick prisoners and record of treatment. Therefore, the amendment is redundent. So far as amendment No. 1, serial No. 11 is concerned, I do concede.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That in clause 12, in lines 2 and 3 for the words "Sanitary Administration" the words "Sanitary and Health Administration" shall be substituted."

The amendment was adopted.

SRI V. S. PATIL.—I beg to withdraw my amendment. The amendment was by leave of the House withdrawn.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

That clause 12 as amended, stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 12 was added to the Bill.

CLAUSE 13

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That Clause 13 stand part of the Bill."

The Motion was adopted.

Clause 13 was added to the Bill.

CLAUSE 14

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I beg to move:

"That in the last sentence, after the word "Inspector General" the words "and the nearest relatives of the deceased prisoner" shall be added."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved:

"That in the last sentence, after the word, 'Inspector General' the words, 'and the nearest relatives of the deceased prisoner' shall be added."

Sri R. M. PATIL.—I accept the amendment.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That in the last sentence, after the word "Inspector General" the words "and the nearest relatives of the deceased prisoner" shall be added"

The amendment was adopted.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That clause 14, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 14 was added to the Bill.

CLAUSE 15

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That clause 15 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 15 was added to the Bill.

CLAUSE 16

Sri V. S. PATIL.—I am not moving the amendments.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That clause 16 stand part of the Bill."

The Motion was adopted.

Clause 16 was added to the Bill.

Clauses 17 to 25

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That clauses 17 to 25 both inclusive, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 17 to 25 both inclusive were added to the Bill.

Clause 26

Sri B. R. SUNTHANKAR.—I beg to move ;

"That After item (4), the following item shall be added :—

"(5) Open prisons may be provided under suitable circumstances."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

"That after item (4), the following item shall be added :—

"(5) Open prisons may be provided under suitable circumstance."

Sri R. M. PATIL.—The Hon'ble Member may please see the definition at "(J)." We can make provision.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Government has not adopted the open prison system. In view of the assurance given by the Hon'ble Minister, I am not pressing it.

The amendment was by leave of the House withdrawn.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That clause 26 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 26 was added to the Bill.

Clause 27 and 28

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That clauses 27 and 28 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 27 and 28 were addeded to the Bill.

Clause 29

Sri A. KRISHNA SHETTY.—I beg to move ;

"That after sub-clause (2), the following sub-clause shall be added ;—

"(3) Every such prisoner shall be provided with facilities to have his last wishes fulfilled within the scope of this Act".

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved ;

"That after sub-clause (2), the following sub-clause shall be added ;—

"(3) Every such prisoner shall be provided with facilities to have his last wishes fulfilled within the scope of this Act."

†**ಶ್ರೀ ಎ. ಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ಟಿ.**—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನು ತರಲಿಚ್ಛಿಸುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಫಾಸಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವುದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಫಾಸಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದವನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾವ ಸವಲತ್ತು ಕೊಡಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾನೂನಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತುಗಳು ಇವೆ. ಪುಸ್ತಕ ಓದಲು ಕೊಡುವುದು, ರೇಡಿಯೋ ಕೇಳುವ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದು, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇತರೇ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಕಾನೂನು ಅಧಿಕಾರ ಪರಿಮಿತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಖೈದಿಯು ಸಾಯುವ ಆಖೈರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಭೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್.—ಸಾಯುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಸವಲತ್ತು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧುವಾದುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

†**Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.**—I oppose this amendment on the ground that it is not practicable. A man expressing a last wish will be an emotional sentimental tempermental. He may even demand the executioner's head. There is no scope in the Act to fulfil the last wishes of the dying man. It may be a good or a bad wish. Supposing he says : build a mansion for my wife Can it be done. ? I wish that such amendments are not moved at all.

Sri V. S. PATIL.—Sir, I have no knowledge why Mr. Krishna Shetty has moved this amendment. But from the History, either of England or of any other country, when a man is to be executed it was always the practice to ask the prisoner before his death 'his last wishes', and if it is feasible and possible the authorities used to comply with his last wishes. Here, in our country there are prisoners and especially those who are devoted may ask—if he is a Hindu, he may ask for 'Geeta' to be in his hands. if he is a Christian, he may ask for 'Bible' to be in his hands at the time of his death. If we comply with such wishes, I do not think they are going against the spirit of law. It is just a question of humanity, a solace to the person who is to die. Definitely it appears reasonable and humane to have such a provision. We know, the Jail authorities however sympathetic they might be, there is a provision in the law, they will not allow anything. A person who is going to die after a sew hours, supposing his last desire is to see his child or his wife, why should we not allow ? Practically, I think, they are complied with. But, if there is a provision, the hands of the authorities will be strengthened to comply with the last wishes. That is why I suggest that the amendment is a reasonable one.

4-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮೂಲಕ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಶೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾಯರು ಮರಣದಂಡನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನ ಕೊನೆಯ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ನಾವು ಈಡೇರಿಸಲಾರದಂಥವು ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಅವರು ಅವನ ಬೇಡಿಕೆಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ, ಬಹಳ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದೆಲ್ಲಾ ಸಹಜ. ನಾನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವನು ಎಂಥ ಕೊನೇ ಅಪಾದನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಮರಣ ದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಏರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮಗೆ ಹೃದಯ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಹೃದಯ ಕರಗುವುದು, ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಕರುಣೆ ಬರುವುದೂ ಕೂಡ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕೆಲವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಅವರನ್ನು ಫಾಸಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೃದಯ ಇರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರಿನ್‌ಟೆಂಡೆಂಟ್, ಒಬ್ಬ ಜಡ್ಜ್, ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರ್ ಕಣ್ಣೀರು ಇಟ್ಟದ್ದು ಉಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಕಣ್ಣೀರು ಇಡುವುದು ಎಂದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಅನುಕಂಪನ ತೋರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವ ಹೊರಗೆ ಕಣ್ಣೀರಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ಏನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆ ರೀತಿ ಆತನಿಗೆ ನಾನು ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಮಗನನ್ನು, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಅನಿಸಿದಾಗ, ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರರನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದಾಗ, ನನ್ನ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿದಾಗ ಕೆಲವು ಭಾವನೆಗಳು ಬರಬಹುದು. ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಇಂತಿಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಾವಿಸಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri R. M. PATIL.—Sir, with all humility to Sri Krishna Shetty, I beg to submit that his amendment is rather impracticable and unrealistic. The only thing he desired is that all facilities, which are said to be reasonable facilities within the premises of the Jail and also within the scope of the Bill can be given, and now they are being given. But, Such a vague clause should not be added to the Bill. Therefore, I crave his indulgence to withdraw his amendment.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That after sub-clause (2), the following sub clause shall be added :—

"(3) Every such prisoner shall be provided with facilities to have his last wishes fulfilled within the scope of this Act".

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That Clause 29 stand part of the Bill".

The motion was adopted.

Clause 29 was added to the Bill.

CLAUSES 30 to 33

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That Clauses 30 to 33, both inclusive stand part of the Bill"

The motion w s adoted.

Clauses 30 to 33, both inclusive, were added to the Bill.

CLAUSE 34

Sri V. S. PATIL.—Sir, I beg to move :

"That in sub-clause (2), last sentence beteen the words "the weight" and "of such prisoner", the words "and general health" shall be inserted".

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

"That in sub-clause (2), last sentence between the words "the weight" and "of such prisoner" the words "and general health" shall be inserted".

Sri R. M. PATIL.—Sir, I accept the amendment.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That in sub-clause (2), last sentence between the words "the weight" and "of such prisoner", the words "and general health" shall be inserted".

The amendment was adopted.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That Clause 34, as amended, stand part of the Bill".

The motion was adopted

Clause 34 as amended was added to the Bill.

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I beg to move :

"That in the proviso, the words beginning with 'but such prisoner' and ending with 'as may be prescribed' shall be deleted".

Mr. DEPUTY SPEAKER. —Amendment moved :

"That in the proviso, the words 'beginning with 'but such prisoner' and ending with 'as may be prescribed', shall be deleted".

Sri B. R. SUNTHANKAR.—Sir, I propose this amendment because the prisoner undergoing simple imprisonment will ask for some labour to be given to him, to relieve the boredom or if he finds it difficult to pass his time, he may ask that some work may be given to him. In such cases,

(SRI B. R. SUNTHANKAR)

if there is any neglect of work, to stop his work will be enough punishment. But to alter his diet will be very cruel and will be unwise Sir. He is asking for work voluntarily. The prisoners undergoing simple imprisonment asks for work of his own accord. To stop work in his case, to stop his labour, will be sufficient punishment. To cut his diet will be rather hard on him. It amounts to taking revenge on him and that should not be the attitude. I suggest that in such cases, if he neglects, his work should be stopped and that would be sufficient punishment.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ—.ಮಾನ್ಯ ಸುನ್ಠನಕರ್ ಅವರು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನಂದರೆ: ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷೆಗಿಂತ, ಉಪ್ಪನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದು ಹುಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಬರೆ ಹಾಕಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬಂಧಿಗಳಿಗೆಕೊಡುವ ಆಹಾರ ಅದರಲ್ಲೂ ಬಹಳ ವಿಶೇಷವಾದದ್ದು. ಆದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷ ವಸ್ತುಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಅದರ ಬಣ್ಣ, ಬೇಯಿಸುವಿಕೆ ಇವೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಒಂದು ದಿನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೇವಿನಾ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿನ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ತೀರಾ ಕ್ರೂರವಾದಂಥ ಶಿಕ್ಷೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಹಿಂಸೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗಲೇ ಅವರು ಕೇವಲ ಒಂದು ಈರುಳ್ಳಿ, ಇಷ್ಟು ಉಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ನಾನಾಗಲೆ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಪಾಯ್ಖಾನೆ ಎತ್ತಿಸುವುದು, ಇದೆಲ್ಲ ಆ ಮಧ್ಯಕಾಲದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ದರ್ಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದರಿಂದ ಈ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೇನೂ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್.—ನಾವೀಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಅಶಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕಪತನ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವವನಿಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ Violenceಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರೆ ನೀವು ಗಾಂಧಿ ಭಕ್ತರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವರು. ಇದರಿಂದ ನೀವು ಆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪಿತಾ ಮಹನಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ?

> "But such prisoner may be punished in case of work by such alterations in the scale of diet as may be prescribed."

ಅಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಆಯುಧವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ನೀವು ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡುವ ಆಯುಧವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಪ್ರಿಜನರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಹೊಡೆದರೂ ಅವರು ಬಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾಂಸ ಆಹಾರವನ್ನು ಒಂದುವಾರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಕೂಡಲೆ ಅವರು ಬಗ್ಗುತ್ತಾರೆ. ಉಪ್ಪನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆಂದು ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ವ್ಯಾಪಕ ನೈತಿಕಪತನವಾಗುತ್ತೆ. ಈಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಭಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೇನೂ ಒಂದು ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಅಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಜನರನ್ನು ವೈಲೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾದ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತಾಮಹನಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri R. M. PATIL.—Sir, I oppose this amendment for the simple reason that whenever a prisoner is convicted for simple imprisonment, he is given less diet. When he is employed of his own voluntariness, his

diet will be raised. So, if he neglects the work that is entrusted to him, then in that case, the diet will be cut down. So, allowing this amendment to be passed is asking him to neglect his work. So, my submission is, I know the feelings of Hon'ble Members who moved and supported the amendment but at the same time, they should know the practicality of the administration. So, my submission is that this amendment has to be opposed and it should be opposed in the interest of the jail work and discipline also.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble Member should not bring in extraneous matters. Because he wants to work, the diet is raised. If he neglects his work, that enhanced diet will be reduced. That is what the Hon'ble Minister says.

Sri V. M. DEO.—As a protest against these two things, I want to stage a walk out.

(The Hon'ble Member then withdrew from the House)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will put the amendment to the vote of the House. The question is:

"That in the proviso the words beginning with 'but such prisoner' and ending with 'as may be prescribed' shall be deleted."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That clause 35 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 35 was added to the Bill.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Clauses 36 to 40, both inclusive. The question is:

"That clauses 36 to 40, both inclusive, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 36 to 40, both inclusive, were added to the Bill.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is an amendment for the addition of a new clause.

Sri A. KRISHNA SETTY.—Sir, I beg to move:

"That after clause 40, the following clause shall be added as clause 40 A:

"40 A. Government may allow honorary visitors to prisons to perform such duties as may be prescribed provided however that priests or preachers of any particular religion or sect shall not be permitted to converse with persons not belonging to their religion or sect."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

"That after clause 40, the following clause shall be added as clause 40 A :

"40 A. Government may allow honorary visitors to prisons to perform such duties as may be prescribed provided however that priests or preachers of any particular religion or sect shall not be permitted to converse with persons not belonging to their religion or sect."

†ಶ್ರೀ ಎ. ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತರಲು ಕಾರಣ ದೊಡ್ಡ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತಾಂತರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೂ ಉಂಟು, ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾಥರಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಜನರು ಮತ್ತು ಜೈಲಿಗೆ ಬಂದಂಥ ಖೈದಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮತ ಪ್ರಚಾರಕರು ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಮತಾಂತರ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸಿಲೋನು ದೇಶದ ಕೊಲಂಬೋವಿನಲ್ಲೂ ಹೀಗೆ ಆಯಿತು. ಸಿಲೋನಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಡಾರನಾಯಕೆಯವರನ್ನು ಕೊಂದ ಬುದ್ಧ ಬಿಕ್ಷು ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವಾಗ ಅವರು ಕ್ರೈಸ್ತಮತಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರವಾದದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಮತಾಂತರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಇರಲಿ ಎಂಬುದೇ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಲು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣ.

Sri V. S. PATIL.—I fail to understand as to why they are including only religion or sect. There is the contingency of congress people preaching their creed in jail ; if that were also prevented, I would have certainly supported the amendment.

† **Sri R. M. PATIL.**—I oppose this amendment on the ground that his amendment is based on assumption which is working in his mind. As a matter of fact, there is no such scope as such. On the other hand, according to the traditions and religious conventions, these preachers are being allowed only to elevate the moral tone of the prisoners. My friend's amendment is therefore opposed and has no substance as such.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will put the amendment to vote The question is :

"That after clause 40, the following clause shall be added as clause 40 A :

"40 A. Government may allow honorary visitors to prisons to perform such duties as may be prescribed provided however that priests or preachers of any particular religion or sect shall not be permitted to converse with persons not belonging to their religion or sect."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Clause 41. There is an amendment by Sri V. S. Patil.

Sri V. S. PATIL.—Sir, I beg to move :

"That in sub-clause (1), for the words 'Jailer has any ground for suspicion" the words 'Jailer has reasonable grounds for suspicion' shall be substituted."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

"That in sub-clause (1), for the words 'Jailer has any ground for suspicion', the words 'Jailer has reasonable grounds for suspicion' shall be substituted."

†**Sri V. S. PATIL.**—Why I have moved this amendmemt is that when the relations of the prisoner come to visit the prisoner, sometimes this trouble comes up and some respectable gentlemen have been insulted by the authorities under the powers of this clause. Suspicion is a very wide term. What I suggest is that that suspicion should be reasonable, not unreasonable or capricious. We have very bitter experienee about this. One of my own relatives was detained in the prison and there, unfortunately the jailer belonged to a particular community and that is why, he used to give us much more trouble. In order to avoid such things and to give Government as well as the authorities concerned, reasonable powers while using or implementing this Act, the word 'reasonable' must be in every act of Government or in every order under which they act under the provisions of this Act. I do not think that the Minister in charge will be unreasonable in not accepting the word 'reasonable'. That is why I should like to appeal to him to be reasonable by accepting the addition of the word 'reasonable' to the word 'suspicion' and that will clear the attitude of the Minister who was pleased to accept some of our amendments. This is also a reasonable amendment because I am introducing only the reasonable word and nothing else.

5–00 P.M.

†**Sri S. M. KRISHNA.**—Sir, I beg to support this Amendment. The insertion of this word "reasonable" would be very fitting in the present context. This is a harmless amendment and I plead that it may be accepted.

Sri G. V. GOWDA.—Sir, there must be some reason to entertain suspicion. If the reason is not reasonable, then the whole thing collapses. He must be sure that he has some reason to suspect a person. After all, by inserting the word 'reasonable' nothing would be lost. The amendment may be accepted by the Hon'ble Minister.

Sri R. M. PATIL.—Sir, suspicion is always suspicion. So, this is only a question of academic interest. These are all vague things and as such there is no meaning in using the word 'reasonable.' After all, who is to say it? The Jailer must decide whether he has a reasonable suspicion. My friend said that one of his relatives was offended. Of course, that is mis-use of power and such things should not be done, if it has been done. These measures should be taken with all care and without wounding or hurting anybody. So, I oppose this amendment.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That in clause 41, in sub-clause (1), for the words "Jailer has any ground for suspicion" the words "Jailer has reasonable grounds for suspicion" shall be substituted."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That clause 41 stands part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 41 was added to the Bill.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Clauses 42 and 43. The question is :

"That clauses 42 and 43 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 42 and 43 were added to the Bill.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Clause 44.

Sri B. R. SUNTANKAR.—Sir, I beg to move :

"That in clause 44, in line 3, for word 'and,' a 'comma' shall be substituted and after the words 'regional language' the words 'and in the preponderant language of the locality in which the prison is situated' 'shall be added.'

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

"That in clause 44, in line 3, for the word 'and' a 'comma' shall be substituted and after the words 'regional language' the words 'and in the preponderant language of the locality in which the prison is situated' shall be added".

Sri N. HUCHMASTHY GOWDA.—Sir, there is an amendment to the amendment. I will move it.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Yes.

Sri N. HUCHMASTHY GOWDA.—I beg to move :

"That in line 3 of clause 44, the word 'regional' shall be omitted and in the amendment moved by Sri B. R. Suntankar omit the word "prepondraent" and for the word 'Language' substitute the word 'languages."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment to amendment moved :

"That in line 3 of clause 44, the word 'regional' shall be omitted and in the amendment moved by Sri B. R. Suntankar omit the word 'preponderant' and for the word 'Language' substitute the word "languages."

Sri V. S. PATIL.—Sir, without the permission of the Chair, an amendment cannot be moved.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—When Sri Huchmasthy Gowda wanted to move the amendment to amendment, I allowed him to move it; it means I have permitted.

†ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ನಾನು ಅವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ, ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿರುವುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ದೂರ ಹೋಗಿದೆ. Preponderant ಎಂದು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು 'languages' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದಿದೆ. ನಾನು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri B. R. SUNTANKAR.—I accept the amendment.

Sri R. M. PATIL.—I accept the amendment to the amendment.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That in line 3 of clause 44, moved by Sri B R. Suntankar, the word 'regional' shall be omitted and in the amendment omit the word 'prepondrant' and for the word 'Language' substitute the word 'languages'."

The amendment was adopted.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is;

"That Clause 44, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 44 was added to the Bill.

CLAUSE 45

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That Clause 45 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 45 was added to the Bill.

CLAUSE 46

Sri A. KRISHNA SHETTY.—I beg to move:

"That in the explanation to item (1) between the words "recorded" and "in the punishment book" the words "together with the statement of the Prisoner" shall be inserted."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved:

"That in the explanation to item (1) between the words "recorded" and "in then pu ishment book" the words "together with the statement of the Prisoner" shall be inserted."

Sri B. R. SUNTANKAR.—I beg to move:

"That in item 5, for the words "two months" the words "one month" shall be substituted."

"That in line 3 of the proviso, for the word "fortnight" the word "week", shall be substituted."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved.

"That in item 5, for the words "two months" the words "one month" shall be substituted."

"That in line 3 of the proviso, for the word "fortnight" the word "week" shall be substituted."

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಖೈದಿಯಾದವನಿಗೆ warning ಕೊಡುವುದನ್ನು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸೂಚಿಸಿರುವ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡುವಾಗ ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಖೈದಿಯಾದವನು ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ದಾಖಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಖೈದಿಗೆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri B. R. SUNTANKAR.—My amendments are concerned with the separate or solitary confinement. Modern opinion is against solitary confinement. In American jails this system has been totally abolished. In England, opinion is not much in favour of solitary confinement. In England the Governor of the prison may give solitary confinement upto only 3 days and the maximum is 28 days for crimes like personal violence or mutiny. The Visitors Committee can give solitary confinement upto 14 days. So the period in England is very much reduced. As a matter of fact, I would prefer total abolition of solitary confinement but if there are special circumstances, the period should not be too long. That is why I propose one month in place of the two months mentioned in the bill. To deliberately deprive a person of social contacts for prolonged period is not only unwise but cruel also. The solitary confinement instead of doing good to the prisoner may do some harm and it would have a bad psychological effect and it may create bad complexes in his mind.

Similarly, at a time, a prisoner should not be forced to go on solitary confinement for more than a week. In the bill it is for a fortnight. I hope the Hon. Minister will accept my amendments.

Sri R. M. PATIL.—These amendments are not necessary. Under clause 5 there is distinction. It is not necessary that the solitary confinement should be for two months in all cases. Again, the period of 15 days confinement at a stretch is not considered to be too long. It is very reasonable. My friend seems to suggest amendments for the sake of amendments. Unless the law is reigorous we cannot cure the ills. If the law is soft and does not contain provisions to meet extreme contigencies, we cannot control the prisons. The existing provisions are reasonable. The amendment moved by Sri Krishna Shetty is also redundant. The prisoner is aware of it and there is no necessity to take it his statement.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That in the explanation to item (1) between the words "recorded" and "in the punishment book" the words "together with the statement of the Prisoner" shall be inserted."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That in item 5, for the words "two months" the words "one month" shall be substituted."

"That in line 3 of the proviso, for the word "fortnight" the word "week" shall be substituted."

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That clause 46 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 46 was added to the Bill.

CLAUSES 47 to 52

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That Clauses 47 to 52 both inclusive stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 47 to 52 both inclusive were added to the Bill.

Sri V. S. PATIL.—The time has expired. I move that it may be extended by 20 minutes.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Is the House agreeable ?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The time is extended by 20 minutes.

The debate will continue tomorrow. The House will now adjourned and meet at 12-30 P.M. tomorrow.

The House adjourned at thirty minutes past Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Twelve of the Clock on Friday, the 27th September 1963.

WD 1270—GPB—900—13-12-1963